

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/galerie-zdjec-i-fotorelacje/244861,Kielce-pamietaja-o-ofiarach-pogromu-z-1946-roku.html>

12.07.2026, 00:53

Kielce pamiętają o ofiarach pogromu z 1946 roku

- Nie możemy im przywrócić życia, ale musimy o nich przypominać - mówił dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej podczas „Wieczoru pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku”. Wydarzenie odbyło się w piątek w Filharmonii Świętokrzyskiej. Udział w nim wzięli także dr hab. Filip Musiał, dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie oraz dr Robert Piwko, naczelnik Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach.

[pogrom Żydów](#)

03.07.2026

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Dr Mateusz Szpytma przypomniał historię sprzed 80 lat.

- 4 lipca 1946 roku w Kielcach doszło do rozruchów, w wyniku których zostało zamordowanych kilkadziesiąt osób narodowości żydowskiej. Dzisiaj szerzej

rozumiemy kontekst tych zbrodni. Rozumieć nie znaczy jednak usprawiedliwiać. Tłum podburzyła fałszywa plotka o rzekomym porwaniu ośmioletniego Henryka Błaszczyka przez Żydów i przetrzymywaniu go, wraz z innymi polskim dziećmi, w piwnicy budynku przy ulicy Planty 7/9. Ojciec chłopca złożył doniesienie na milicję, a sprawa szybko zatoczyła szerokie kręgi - relacjonował.

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

„Wieczór pamięci Żydów zamordowanych w Kielcach w lipcu 1946 roku” w Filharmonii Świętokrzyskiej. Fot. IPN Kielce

Dr Mateusz Szpytma dodał, że kłamliwe pogłoski rozprzestrzeniali także zmierzający do budynku milicjanci, zanim sprawdzili ich prawdziwość.

- Władze komunistyczne, niezależne od współudziału w tych zbrodniach formacji

jej podległych, postanowiły wykorzystać wydarzenie w propagandowych działaniach przeciw siłom niepodległościowym. To tym bardziej skłania do zadawania pytań. Widać, jak łatwo zwyczajni ludzie, odurzeni kłamstwem, pod wpływem emocji, stali się narzędziami dla tych, którzy wiedzieli, jak dla własnych celów wykorzystać każdą zbrodnię - podkreślił.

Wiceprezes IPN zwrócił uwagę, że żadne okoliczności nie tłumaczą zdarzeń, jakie miały miejsce 4 lipca 1946 r.

- Nie jest i nie może być dla nas obojętne, że ten uczestniczący w zbrodni tłum był złożony z polskich mieszkańców miasta. To wśród nich znaleźli się ci, którzy wzięli bezpośredni udział w zbrodni, która pozbawiła życia kilkadziesiąt osób. Możemy opisywać emocje wzbudzone przez kłamliwe pogłoski. Możemy opisywać wzburzenie tłumu i nakręcanie spirali nienawiści. Możemy objaśniać sekwencję zdarzeń i liczyć na pojawienie się jeszcze nowych dokumentów, które rzucą na nie dodatkowe światło. Tak jest w historii często. To jednak nie zwolni z odpowiedzialności ludzi, którzy wzięli udział w tym brutalnym mordzie - zaznaczył.

Wiceprezes Mateusz Szpytma zauważył, że mamy obowiązek pamiętać o każdej z ofiar.

- Nie możemy im przywrócić życia, ale musimy o nich zawsze przypominać. Jesteśmy im winni prawdę o tamtych wydarzeniach - zaapelował.

Wieczór wypełniła muzyka w wykonaniu Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego z pogranicznych Sejn. Tworzą ją młodzi muzycy, grający pod okiem swoich starszych kolegów - mistrzów.

Organizatorem wydarzenia była Delegatura IPN w Kielcach.

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Międzyreligijna modlitwa na Cmentarzu Żydowskim w Kielcach. Fot. IPN Kielce

Uroczystości upamiętniające 80. rocznicę pogromu ludności żydowskiej w Kielcach rozpoczęły się w piątek, już o godz. 12.00, międzyreligijną modlitwą na Cmentarzu Żydowskim. Zaprosili na nią wspólnie Stowarzyszenie im. Jana Karskiego oraz Polska Rada Chrześcijan i Żydów. Po odczytaniu tekstów psalmów przez przedstawicieli m.in. kościoła katolickiego i ewangelicko-reformowanego, zapalono znicze i ułożono na grobie ofiar tzw. „kamienie pamięci”.

Kolejne wydarzenia zaplanowano na sobotę, 4 lipca.

Do pogromu Żydów w Kielcach doszło 4 lipca 1946 r. Według ustaleń pionu śledczego IPN w zajściach zginęło co najmniej 37 osób narodowości żydowskiej i trzej narodowości polskiej. Wydarzenia sprowokowała plotka o uwięzieniu przez Żydów chrześcijańskiego chłopca i rzekomym dokonaniu na nim rytualnego mordu.

[Poprzedni Strona](#)

Kielce

Kielce

Pogrom kielecki

Relacja